

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streinditate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrația. Prețul după tarif și învaloid Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Guvernul român și declarațiile lui Sasonow.

— Un comunicat semi-oficios —

Declarațiile, pe cari le-a făcut zilele trecute în Dumă d' Sasonow, ministrul de afaceri streine al Rusiei, cu privire la România au produs, precum anunțasem, o vădită nemulțumire într-o parte a presei bucureștene, care a tras concluzia din acele declarațiuni că guvernul român s-ar fi angajat față de Rusia și că numai pe baza acestui angajament ministrul Sasonow a vorbit așa precum a vorbit.

În legătură cu o asemenea concluzie presa cerea guvernului să răspundă dacă se mai consideră legat de hotărârile de la Sinaia care, a stabilit neutralitatea în conziliul presidat de marele rege Carol, sau l-a denunțat în mod unilateral.

După câteva zile de discuție pe această temă a spărut, precum citim în «Bukarester Tagblatt» din cercurile guvernului un comunicat semi-oficios publicat în ziarul «Universul», în care se spun următoarele:

D. Sasonow a vorbit în Duma rusească conform dorințelor sale, foarte explicabile de altfel, iar nicidecum întemeiat pe angajamente sau promisiuni din partea guvernului român care se menține în atitudinea sa imparțială adoptată de la începutul războiului actual. De altminte și în Germania prin presă, ca și în cercurile politice, discutându-se asupra atitudinii României se exprimă convingerea, că ea va sfârși prin a merge alături de puterile centrale.

Și în Germania ca și în Rusia cei cari vorbesc astfel nu fac decât să răspundă unei întime dorințe a a vedea România punându-și cuvântul și puterile în favoarea cauzei proprii lor țări. În loc să ne alarmăm sau să ne supăim de asemenea manifestări, ar ebnii dimpotrivă să ne bucurăm aasta ca un semn al prețurii deosebite ce pun cele două puternice nprăriați pe un ajutor eventual al rmatelor române.

Rezultă deci din acest comunicat, întrucât privește politica guvernului român, ea este absolut liberă de orice angajamente și conformă datelor neutralității pe care și a ales-o țara dela începutul acestui grozav război. Tocmai în această libertate, de care se ucură România, stă puterea ei și prețurii ea pe grupările beligerante spre să obține cel puțin un angajament în care, dacă nu chiar sprijinul militar.

Spre Curtea de Argeș...

Ultimul drum al reginei Elisabeta și al Domniței Maria.

De Duminecă seara s'au închis în mănăstirea Curții de Argeș din nou două morminte: mormântul, care adăpostește corpul neînsuflit al reginei Elisabeta, în stânga mormântul regelui Carol, iar între ambele morminte nișa, unde s'au depus, după dorința defunctei Soverane, rămășițele pământești ale Domniței Maria, desgroapata din capela palatului Cotroceni.

Mănăstirea Curții de Argeș va fi de azi înainte locul de pios pelerinaj pentru un popor recunoscător, care va perpetua din generație în generație recunoștința ce-o datorește un neam întreg marelui său Rege și legendarei sale Regine, deamna tovarășa în bine și în rău a întemeietorului regatului român.

În veci amintirea lor!

Funerariile cari s-au desfășurat Duminecă în capitala țării românești au fost utoice în felul lor prin parada militară desfășurată, prin strălucirea asistenței enorme și prin durerea generală, care a cuprins sufletele populației. De-a lungul drumului pe care l'a parcurs cortegiul funebrel de la palat până la gara de Nord erau înșirate trei, e de toate categoriile, cari deabea răsbănu să țină în loc mulțimea, care staționa pe străzi.

În decursul dimineaței a fost adus la palat din capela palatului de a Cotroceni sicriul cu osemintele principesei Maricora, fiind depus pe catafalca lângă sicriul defunctei soverane.

La orele 10, după oficiarea serviciului religios de ambil mitropolitului țării cu mare asistență, storiile au fost coborâte de pe catafalca și așezate în carul mortuar îmbărcat în purpură. În sunetul clopotelor tuturor bisericilor și a bubuiturilor de tun, cortegiul se pune în mișcare.

În fruntea cortegiului se află d. Corbescu, prefectul poliției Capitalei; apoi un escadron din regimentul de escortă regală, corurile, clerul, veteranii campaniei 1877-78, mareșalul Curții regale, d. Henry Catargi, maestrul Curții reginei Elisabeta, d. colonel Grașoșchi; urma apoi carul mortuar.

Carul mortuar acoperit de flori e tras de 6 cai. Cordoșele sunt țintite de către d-nii Ionel C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, d. Titu Frumuseanu vicepreședinte al Camerei, D. B. Missir, președintele Senatului și de d. Bagdat, președintele Curții de Casație.

Alături de persoanele de mai sus și în afară, merg generali de divizie și casa militară a reginei d-nii generali Mavrocordat, general Baranga, locot-colonel Angelescu, maior Florescu, locot-col. Bui și locot-col. Costescu.

Imediat după carul funebru ur-

msază regele Ferdinand, apoi prințul Carol, moștenitorul tronului cu prințul Nicolae; d-nii miniștri, foștii miniștri, foștii preșidenți ai Corpurilor legislative administratorii domeniilor Coroanei, prințul Barbu Știrbei, corpul diplomatic, deputații și senatorii, primarii orașelor București, Iași și Craiova, d-nii Emil Petrosu, G. Mărzescu și Romanescu; miniștri plenipotențiar, generalii de brigadă în activitate și rezervă; membrii Inaltei curți de conturi, Academia română, profesorii universitari, consiliile superior de agricultură și administrativ permanent, efortii spitalelor, înalții demnitari și statul, etc. etc.

Pe toate străzile publicul îngrămădit e enorm, școalele, societățile și corporațiile, cu drapelul lor cernite sunt înșirate în dosul armatei. La trecerea cortegiului, care înainteză facet, lumea se descoperă. Se aud plânsuri.

În fața gării de Nord cortegiul s'a oprit. Sicriul a fost ridicat și dus pe peronul gării, unde o companie de infanterie cu drapel și muzică, i-a dat onorurile.

După așezarea sicriului în trenul mortuar regal, iau loc în acest tren regele, regina și întreaga familie regală, casa civilă și militară regală, mitropolitul primat Koon și mitropolitul Pimen al Moldovei, miniștrii, preșidenții Corpurilor legislative, primul președinte al Curții de Casație și foștii prim-miniștrii.

La orele 11 și 30 trenul mortuar se pune în mișcare. Un al doilea tren a plecat după 10 minute cu celelalte persoane oficiale.

Pe întreg parcursul drumului de fier de la București la Curtea-de-Argeș, stațiile erau frumos împodobite cu drapelul de dolu, precum și cu drapelul tricolor de centre ca crep.

La orele 3 fără un sfert sosește în gară trenul aducând pe înalții demnitari ai Statului. Cu un sfert de oră mai târziu sosește trenul mortuar. O companie din batalionul 2 de vânători »Regina Elisabeta« înșirată pe peronul gării da onorurile. Muzica întonează imnul regal. De pe dealuri bateriile de artilerie trag salve de tunuri.

Episcopul de Scaun Calist, ajutat de preoții din întreaga sa eparhie dă binecuvântarea.

D-l general Baranga, aghiotant regal, scoboară din tren, purtând pe brațe micul serviciu de argint sigilat, în care sunt închise rămășițele pământești ale domniței Maria, Sicriul defunctei soverane, este luat pe brațe de aghiotanții regali și generali și dusă până la carul funerar.

Coavoiful pornește, având în cap o escortă din regimentul 10 roșteri urmând apoi clerul și carul funerar deasupra căruia sunt așezate ambele sicrie. Panglicile sunt țintite de d-nii I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, Bagdat, primul președinte al Casației, B. Missir președintele Senatului și T. Frumuseanu vice-președintele Camerei.

După car merg pe jos M. S. Regele Ferdinand, A. S. Regală Prințul Carol moștenitorul tronului și A. S. R.

Prințul Nicolae înconjurat de curtea regală și înalții demnitari ai Statului.

Coavoiful trece pe strada Negru-Vodă, Bulevardul Carol până la poarta mănăstirei, unde storiile sunt ridicate pe brațe de către generali și aghiotanții regali și conduse sub frumosul baldachin de piatră din fața mănăstirei și depuse pe un catafalca acoperit cu ramuri de brad și flori de liliac alb.

La intrarea în mănăstire o campanie din reg. 28 Radu-Negru dă onorurile și muzica întonează imnul regal. M. S. Regina Maria însoțită de A. S. R. principesa Maricora, întâmpina storiile la intrarea mănăstirei.

I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei oficiază serviciul religios ajutat de membrii Sinodului și întreg clerul eparhial, corul cântă »veșni ca pomenește«, muzicele militare întonează imnul regal și storiile sunt ridicate de sub baldachin și scoborâte în criptă, în timp ce de pe vârful dealurilor se trag salve de tunuri.

La orele 4 și jumătate, înmormântarea se termină și trenurile readuc la București pe Soveran, Familia Lor, curtenii Lor și pe înalții demnitari. Principesa de Wied, neputa regretatei Regina Elisabeta, sosind în Capitală cu întârziere, a fost găzduită la palatul Cotroceni și nu a putut participa la înmormântare.

Bulgarii despre atitudinea României. Ziarul »Balkan Post« din Sofia publică următoarele:

„În ultimele zile s'a vorbit din nou despre o eventuală criză ministerială în România. Informațiunii din București în această privință lipsesc.

Dar în cercurile politice se afirmă că evenimentele impun României să ia o atitudine, de oarece situațiunea ei s'ar îngreua foarte mult, dacă va aștepta sosirea primăverii, când va începe lupta decisivă între cele două grupări beligerante.

Cercurile diplomatice sunt informate că regele Ferdinand, având în vedere situația internațională, pentru a nu lua asupra-și răspunderea în fața poporului, în ultimul timp a căutat personal, prin curieri speciali, să afle dela Berlin și Viena, la ce compensații se poate aștepta România, în cazul când ea s'ar decide să intre în acțiune contra Rusiei.

În aceleași cercuri diplomatice se mai afirmă că o corespondență foarte importantă se urmează acum cu asiduitate între București, Viena și Berlin.

Grecia și Quadrupla

Semi-oficiosul »Ultra« primește dela corespondentul său din București următoarele:

»Un membru al legației elene din București, întrebat asupra rezultatului presiunilor Puterilor Quadruplei pe lângă guvernul grec, a răspuns:

„Brutalitatea procedelor Puterilor Quadruplei nu va da nici un rezultat, pentru că Grecia, azi mai mult ca ori când înțelege că salvarea ei este în politica urmată până acum.

Englezii și francezii, mai curând sau mai târziu, vor părăsi Balcanii și se vor duce în patriile lor. Dar Bulgarii vor rămâne în continuu, și de aceea prietenia lor și bunele raporturi de vecinătate cu ei nu sunt de disprețuit. Actualul război poate să șteargă multe amintiri și să înlesnească celor două țări cele mai bune relațiuni de prietenie.

Ziarul guvernamental elin »Aithia« vorbind despre atitudinea Greciei, scrie: „Dacă Grecia s'ar declara alătura de inamicii Germaniei, lucrul acesta ar însemna o mare lovitură dată însăși existenței elenismului.

Cele mai elementare legi naturale, continuă ziarul, se opun unei asemenea politici. Situația geografică a Greciei îi impune să nu se declare împotriva Puterilor Centrale, mai ales după ce acestea au reputat cunoscutele succese în Balcani.

Azi, când Germania este aliată cu Bulgaria și este stăpână pe Muntenegru Serbia, și Albania, trecerea Greciei de partea dușmanilor Puterilor Centrale ar constitui o adevărată sinucidere.

Al patrulea împrumut german. Subscripțiile pentru al 4-lea împrumut de război german au început la 4 și se termină la 22 Martie. Pentru bonurile de teazur dobânda este de 4%, la o emisiune de 95, pentru împrumutul Imperiului 5, la o emisiune de 98.50.

Avantajile celor cari subscriu la împrumuturile de război germane constau în faptul că poporul german le garantează banul prin opere reale și nu prin credita acordate poate de America și Japonia. Este o diferență între ei încredința banul tău unui țaran harnic și muncitor, unui fabricant conștiincios, — sau unui negustor »peculant cum est« Anglia, unui rentier econom, neproductiv și cu mij-

Iubirea și mila.

Plânsul.

Fragmente dintr'un manuscris.

Din simțământul întimei legături de frăție se naște, cum am văzut dreptatea și, pe o treaptă mai înaltă, iubirea de oameni sau caritatea. Când iubirea e desăvârșită, omul care o simte, se interesează de soarta altora ca și de a sa proprie, și prețuește binele și viața lor ca pe ale sale proprii. Mai departe nu poate merge acest simțământ, pentrucă e în contra naturii a iubi pe alții mai mult decât pe sine. Iosă binele mai multora, al societății, al patriei, al omeniei, îl pune omul de bine mai presus de al său, și când cere trebuința, el jertfește binele și însăși viața sa pentru mântuirea lor din primejdie. Așa s'au jertfit Codra, Leonida, Coriolan, cel trei Decii, Regulus, Arnold de Winkelriede, pentru patria lor. Și câte exemple frumoase de acest fel am putea aduce din viața Românilor! Așa au murit, pe un sit teren de luptă, un Socrate, un Giordano Bruno, un Huss, și alții eroi și martiri ai ade-

vărului pentru luminarea și binele omeniei.

Fundamentul acestui iubiri este mila, intru cât se rapoartă la ființe viuitoare, espuse suferinței. Și Schopenhauer are dreptate în contra lui Kant, care esclude simțământul din marea sa, și consideră simpatia și mila ca e slabiciune. Recunoaștem asemenea că iubirea secusuală este până la un grad, egoistă, intru cât adesea individul vrea propagarea propriei sale individualități iar nu a altuia. Nu împărțim însă părerea autorului, când susține că »oricum iubire, care nu e milă, este egoism«. Iubirea e un simțământ mult mai complicat decât mila singură. În această privință simpatia nu trebuie confundată cu mila, deși înțelesul original al cuvântului e același, căci avem simpatie pentru ființe și lucruri, relativ la cari nu-și are loc mila. Alt ceva înțelegem, când zicem: »Mile milă de acest om, sau de acest animal« și alt ceva când zicem: »Mile drag acest om, sau acest animal, mi-s dragi florile și arborii«. Iubirea binelui și adevărului își are izvorul său în simțământul milei pentru suferințele și răcirile altora, cari încă sunt cauze de

suferințe; însă dorim și căutăm adevărul și pentru tendința înăscută inteligenței noastre de a cunoaște cauzele lucrurilor și de a ști. Iubirea frumosului n'are a face nimic cu compătimiterea. Iubese natura, nu pentrucă își e milă de durerea ei, care nu există, ci pentru frumuseța și marea fenomenelor ei, cari fac să mă uit pe mine însumi și absorbit în contemplarea lor, să mă simt una cu ele și să văd propria mea ființă în strălucirea și armonia formelor, în puterea și nemărginirea lor, cari mă umplu de entuziasma și admirațiune.

În caritate și în prietenie, și în orice iubire, chiar și în cea secusuală, cum am văzut în alt loc, pot fi împregnate mai multe elemente, morale, estetice și egoiste. Iubesc pe un prieten pentru însușirile lui morale și intelectuale, pentru virtutea și talentele lui; îl sunt devotați și-l sar în ajutor, când îl ved în lipsă și în primejdie. Mile drag un animal rev-novat pentru frumuseța, nevinoșia și sinceritatea lui, abstracțiune făcând de folosul ce am sau și putea avea dela el. În aceste feluri de iubire este amestecat simțământul moral cu cel estetic, și poate

fi amestecat cu un grad de interes individual.

Plânsul, ca și râsul, este una din însușirile cele mai însemnate, cari deosebesc pe om de animalul nerational. Plânsul nu se naște din simțirea simplă a durerii; probă sunt durerile cele mari și chiar ucizătoare, fizice sau morale, sub a căror impresiune momentană omul nu plânge; și din contră, plânge adeseori de dureri mici. Altă probă este, că copiii adeseori nu plâng de durerea suferită decât după ce-l compătimitim și-l tânguim și, prin aceasta, le dăm prilegiu de a-și relinoli durerea prin închipuire și a se gândi asupra ei.

Plânsul este un efect al simțirii împreunste cu închipuirea. P.ange omul, când reflectând asupra durerii simțite, află starea sa vrednică de milă și simte că, dacă ar vedea la altul aceeași suferință, ar fi pătruns de milă, și nu l-ar putea vedea suferind fără să-l ajute; acum însă este el însuși, care suferă și mila și durerea. În această complicată dispozițiune sufletească, în care suferința proprie este închipuită ca străină, și apoi relinoli prin refle-

xiune și iarăși simțită ca a sa proprie natura produce plânsul cu un mișoc de alinare. Plânsul este astfel rezultatul, și semnul milei de sine însuși.

Condițiunile acestui simțământ sunt două însușiri: aplicarea firească de a fi bun și milos, și fantazia. Pentru aceea oamenii puțin simțitori și fără imaginațiune nu plâng ușor; și plânsul e privit totdeauna ca un semn de bunătate a inimii, și deservesează mânia. Cui poate plânge, arată că e în stare să simtă milă pentru alții, de vreme ce plânsul pe această cale se naște.

Când plângem pentru alții, ne transparent prin închipuire în locul lor, sau vedem în suferința lor soarta omeniei și, în primul rând, a noastră, și indirect plângem de mila noastră. Aceasta se întâmplă adeseori la moartea altora, mai ales a celor mai de aproape ai noștri. În moartea lor, chiar când ea a fost pentru ei o dorită mântuire de suferință, noi vedem și plângem propria noastră soartă.

Dar omul nu plânge numai de durere, ci și de bucuria ce o are pentru sine sau pentru alții. În adevăr, elementul fundamental al plânsului e

